

Slovenski dom

Stev. 3.

V Ljubljani, sreda 5. januarja 1938.

Leto III.

Pred nepričakovanim obratom v razmerju med Italijo in Anglijo:

Drugi zunanji minister Anglije' odpotoval v Rim

Eim, 5. jan. o. Radio Roma poroča danes zjutraj:

Stalni diplomatski svetovalec angleške vlade sir Robert VanSittard je včeraj dospel čez Pariz v Cannes, kjer je na dopustu angleški zunanji minister Eden. Van Sittard je imel z njim dolg sestanek, nato pa je odpotoval v Rim.

To kratko poročilo brez razlag je velikega pomena na sedanjem političnem stanju v Evropi. Kljub napetosti, ki že dalje časa razdvaja Anglijo in Italijo, ki sta komaj pred letom dni sklenili sporazum o mirem sožitju na Sredozemskem morju, je iz potovanja namestnika angleškega zunanjega ministra v Rim, mogoče sklepali, da je sedanja angleška vlada pripravljena storiti vse, da se sporazume z Italijo o najvažejših vprašanjih, ki so bila zdaj povod za neprestane spore.

Iz tega koraka angleške vlade je razvidno, da hoče njen predsednik Chamberlain ostati za vsako eno zvest svoji lanski napovedi, da si bo prizadeval za sporazum z Italijo.

Casopisna vojna, ki je zadnje tedne trajala med obema državama, dalje propagandni boj po radiu, ki ga je Anglija napovedala Italiji z uvedbo arabskih oddaj, vsa ta dejstva bi govorila za to, da je sedanj trenutek za kakve razgovore med Italijo in Anglijo zelo neugoden. Napadi italijanskega časopisa na zunanega ministra Edena, kateremu pripisujejo vse protitalijanske akcije v Zvezni od sankej dalje, tudi pričajo o tem.

Po drugi strani pa nenadni odhod »drugega zunanega ministra Anglije«, kakor označujejo Vansittardovo položaj v angleški vladi, dokazuje, da položaj le ni tako neugoden kakor bi sklepalo zunanjih znamenij. Vansittard bi bil za dru-

gega zunanjega ministra Anglije imenovan komaj pred nekaj dnevi. Temu dejstvu pripisuje ves svet ogromen pomen. Casopisje napoveduje celo, da bo Vansittard zamenjal Edena, s katerim pomirljava Chamberlainova vlada ne more več delati prav zaradi tega, ker je svoje delo preveč zvezal z ZN in ker je preveč osovražen v Italiji. Zato bi Eden ne mogel začeti v voditi nobenih razgovorov za kak sporazum z Mussolinijem.

Vansittardovo prvo politično dejanje je ta ne-nadna pot v Rim. Iz tega sklepajo, da je bil imenovan na svoje novo mesto nalašč za to, da bo na mestu Edena začel že dolgo napovedana pogajanja za sporazum z Italijo.

O nalogi, ki naj jo »drugi zunanji minister Anglije« izpolni v Rimu, jutranje časopisje se nujer nje ne poroča. Drži pa, da je to nadve posmemben politični dogodek, naj Vansittardovo poslanstvo izpade tako ali tako.

Jugoslovanski zastopnik pri generalu Francu

Salamanea, 5. januarja. o. General Franco je včeraj sprejel jugoslovanskega trgovskega in konzularnega zastopnika pri španski nacionalistični vladni kapitanu Mažurinu. Sprejem je potekel po običajnih predpisih in sta general Franco ter naš zastopnik izmenjala pozdrave v imenu svojih držav. Nacionalistično časopisje pripisuje izpostaviti stikov med Francovo Španijo in Jugoslavijo velik pomen, ter pravi, da je Jugoslavija prva balkanska država, ki je začela redne trgovske zvezze s španskimi nacionalisti, kar priča o tem, da vodi stvarno politiko, ki ji more koristiti predvsem v gospodarskem oziru in kaže razumevanje, ki ga gibanje za obnovitev Španije uživa v Jugoslaviji.

Castellon de la Plana ob morju. Oddelkom, ki prodrijo ob cesti, poveljuje general Davila. S tem so rdeči oddelki pri Teruelu prišli v še težji položaj.

Iz'ave romunskih politikov v vladnih načrtih

Nova romunska vlada bo delala po ustavi

Bukarešta, 5. januarja. o. Iz vladnih krogov poročajo, da si je Gogova vlada postavila kot glavni namen ozdravitev romunskega gospodarstva, kateremu grozi kriza. To krizo hoče vlada prehiteti z odločnimi sklepi. Ne namerava pa vlada nobenega važnega ukrepa sprejeti brez soglasja zbornice zgorj s kakimi diktatorskimi zakoni, marve bo delala vedno po ustavi in s pridržitvijo zbornice. Z zbornico pa bo mogoče delati šele po novih volitvah, pri katerih računa vlada, da bo dobila veliko večino. Nove volitve bodo konec februarja ali v začetku marca. Dokler ne bo sklicana nova poslanska zbornica, do tedaj ne bo vlada dala niti drugega volilnega reda in ne bo sprejela

angleški tisk se obširno bavi z zadnjimi boji v Španiji in poudarja, da je treba v kratkem pričakovati odločilne Francove zmage. Rdeči napad na Teruel razlagajo kot dokaz, da je vladno bojno poveljstvo nesposobno kljub dobremu vojaštvu. Razen tega pa vlada med rdečimi hudo pomanjkanje živeža.

nice končnoveljavnega o izločitvi Judov iz vseh načrtov romunskega naravnega gospodarstva, kar bo eden najvažejših njenih gospodarskih sklepov.

Pred naskokom Judov na Romunijo

Varšava, 5. januarja. List »ABC« piše o romunskih ukrepih proti čedjalju večjemu naraščanju judovskega prebivalstva in vpliva in pravi: Poljski narod se zaveda judovske nevarnosti, vendar dolej dejansko še ni mogel pri urejanju judovskega vprašanja igrati tiste vloge, ki bi jo bil moral. Pričakovati je, da bo Romunija v kratkem tarča najsrdrtejših napadov mednarodnega judovštva. Zato bo moral istakati zavezničke v svojem boju proti Judom, kjer jih dobi.

Bukarešta, 5. januarja. Delovno ministrstvo je objavilo odlok, po katerem je judom strogo zbranjeni zaposlitvi romunska dekleta do 40 let. La služkinje, ki so stare nad 40 let, smejo še nadalje ostati v službi pri Judih, vse ostale pa morajo službo v desetih dneh zapustiti. V splošnem judev v bodoče v svojih podjetjih ne smejo več zaposlovali nejudovskih nameščencev.

Van Zeeland predlaga: Gospodarski sestanek evropskih držav

London, 5. jan. AA. (DNB) »Daily Express« poroča, da bo van Zeeland za ublažitev mednarodnih gospodarskih težkoč v kratkem predlagal sestanek vseh evropskih držav, da prouče načrte o znižanju carin in pomnožitvi mednarodne trgovine. Nato se bo sestala svetovna konferenca v Londonu ali pa v Washingtonu. Na konferenci bodo razpravljali o uravnoteženju denarstva in omejitvijo oborovevanja.

Vremensko poročilo

Rateč - Planica: —22, jasno, mirno, pršič, 150 cm.

Kranjska gora: —19, barometer se dviga, sončno, mirno, pršič, 70 cm, sankališče in drsalische uporabno.

Vršič - Erjavčeva koča: —12, jasno, mirno, pršič, 130 cm.

Dovje - Mojstrana: —18, sončno, mirno, srež, 35 cm.

S. Križ nad Jesenicami: —17, sončno, mirno, 10 cm pršič na 40 cm podlagi, na sončnih straneh sneg zmrznec.

Pokljuka: —15, sončno, mirno, 15 cm pršič na 100 cm podlagi.

Sv. Janez v Bohinju: —17, megleno, srež, 50 cm.

Jezerko: —16, sončno, mirno, pršič, 15 cm na 40 cm podlagi.

Boj za usodo svete dežele:

Judje za priključitev Palestine k Angliji

London, 5. jan. o. Strahoviti boji okrog Teruela kljub snežnim viharjem še trajajo, vendar kaže, da bodo nacionalisti demoralizirano vladne čete v kratkem docela uničili, zlasti še, če se bo vreme izboljšalo. Kljub bojem okrog Teruela so nacionalisti začeli prodirati proti morju in obvladujejo velik del ceste, ki drži iz Teruela do mesta

izrekla. Danes je izšlo poročilo, ki vsebuje pooblastila nove britanske komisije za Palestino. Kakor je znano, priporoča poročilo komisije lorda Peela dve komisiji za Palestino; ena naj bi bila finančna, druga naj pa določi meje treh dežel, ki so pod mandatom in ki naj jih razdele po načrtu o načrtu delitve Palestine. Komisija, o kateri bo govorila Bela knjiga, naj bi vršila funkcije dveh organizmov. Nova komisija se bo naslanjala na podrobno poročilo in bo vpoštevala razne težnje, palestinskega prebivalstva.

Rim, 5. jan. AA. (Stefani) Italijanski listi prispevajo brez razlag resolucijo izvršilnega odbora britanske cionistične težkoč v kratkem predlagal sestanek vseh evropskih držav, da prouče načrte o znižanju carin in pomnožitvi mednarodne trgovine. Nato se bo sestala svetovna konferenca v Londonu ali pa v Washingtonu. Na konferenci bodo razpravljali o uravnoteženju denarstva in omejitvijo oborovevanja.

Bombe na novo kitajske prestolnico

Ni pa izključeno, da bo japonska napovedala Kitajski vojno.

Sanghaj, 5. januarja. o. Poročila iz Hankova pravijo, da se je sestal nemški poslanik Krausmann z maršalom Čangkajškom in mu predlagal, naj se pomiri z Japonsko in naj sprejme njihove predloge. Maršal je odgovoril, da takih predlogov, kot jih je postavila Japonska, ni mogoče sprejeti. Nemški uradni krogi odločno nasprotuje angleškemu načrtu, po katerem naj bi Palestino razdelili. Angleška vlada se o tej resoluciji še ni

Za stroške pri ameriških predsedniških volitvah, ki so bili precešnji, je demokratska stranka, kateri prideva Roosevelt, zbrala do zdaj čez pol milijona dolarjev, njenja nasprotnica, republikanska stranka, pa samo 28.000 dolarjev.

Ob 21:15 uri
premiera dosedaj največ-jega glasbenega velefilma

Danes samo še ob 16 in 19:15 uri film

Življenje in komedija

KINO Matica

Cvetoviči španski bezeg - beli jorgovan
(Valček strasti — Wenn der weisse Flieder wieder blüht . . .)

V glavnih vlogih najlepši ljubavni par Jaenette Mac Donald in Eddy Nelson. — Prekaša po svoji veličini film »Rose Marie«. — Film je v nemškem jeziku.
Predstave danes ob 16, 19:15 in 21:15 uri

Jutri na praznik ob 10:30 uri izredna predstava **Življenje in komedija** po znižanih cenah.

Vesti 5. januarja

Tri zakonske predloge proti hitlerjanski propagandi v Združenih državah je dobila ameriška poslanska zbornica. Predlogi določajo krute kazni za vse, ki bi se pregrešili proti tem zakonom.

Romunski gostje v Rimu, ki so dosegli tja pred-sinočnjim, so priredili Mussoliniu pred Beneško palačo navdušene manifestacije. Temu obisku pripisujejo velik pomen za utrditev priateljstva med Italijo in Romunijo.

32 stopinj pod nič je bilo te dni v severnem delu Balkanskega gorovja v Bolgariji.

Anglijski zunanji minister Eden bo svoj dopust prebil v Cannesu na južnofrancoski obali. Kako dolgo bo to dopust trajal, se ne vede.

V kitajski vladi je prišlo do več sprememb, ki naj omogočijo uspešnejšo obrambo proti Japoncem in enotno vodstvo obrame.

Novi romunski ministrski predsednik Goga je poslal svojemu češkemu tovariju dr. Hodžu brzjavko, v kateri pravi, da bo delal za priateljstvo med obema državama. Dr. Hodža mu je odgovoril enako.

Skupina angleških pisateljev je prišla v Florencio, kjer so jim tamšnje kulturne organizacije pridelile lep spremem. Torej le še niso vse zvezne med Italijo in Anglijo pretrgane.

12 hitrih parnikov za petrolej bo dalo zgraditi ameriško vojno ministrstvo, ker jih potrebuje za preskrbo bojnih ladij s kurivom med potovanjem.

Bivši španski prestolonaslednik grof Cavadonja bo najbrž umrl, ker je izgubil veliko krv. Prestolonaslednik že skozi tri leta zaradi prirojene krvotocnosti, pri kateri lahko zaradi najmanjše praske izkrvavi.

Hud mraz je zajel tudi vso severno Italijo, prav do morja. Več ljudi je zmrznilo.

Judovski begunci iz Romunije se brani tudi Ceškoslovaška, ki je po vzgledu drugih romunskih sosed izjavila, da bo z vsemi sredstvi varovala narodne gospodarske koriste.

Japonci so v Sangaju zasedli poslopje ameriške radijske družbe in uveli cenzuro nad vsemi oddajami.

Novo vojno pristanišče bo zgradila finska vlada blizu mesteca Turkija v finskem zalivu. To delo je potrebno zaradi nevarne boljševske sosesčine.

Zastave po vsej Grčiji bodo izobesene od 5. do 11. januarja, to je od trenutka, ko bo stopila prestolonaslednikova nevesta na grška tla, pa do konca poročnih svečanosti.

Bolgarski proračun za leto 1938 znaša nekaj nad sedem milijard levov in je za dobro milijardo višji od letaškega, zaradi izdatkov za vojsko in letalstvo.

1.060.000 ljudi se je ponevčrečilo pri avtomobilskih nesrečah lani v Združenih državah. 42.000 pa je bilo smrtnih žrtev.

Vrhovni poveljnik nemške vojske general Fritsch se je po daljšem bivanju v Egiptu in Grčiji vrnil domov.

Znani ameriški filmski igralec Paul Muni, ki ga pozna tudi naše občinstvo po njegovih mojstrskih vlogah, je v Budimpešti nevarno zbolel in so ga morali takoj prepeljati v bolnišnico. Muni potuje z ženo po evropskih državah in je mislil iz Budimpešte priti tudi v Jugoslavijo.

Tifus na londonskem letališču Croydonu se vedno razsaja in je zdaj bolnih 290 letalcev.

Lanski pridelek kave v Abesinijski znaša 300 tisoč centov. Od tega jo bodo izvozili 230.000 centov.

Seja predsedstva nevmešavalnega odbora bo konča tega tedna. Na seji bodo proučevali možnosti za izvedbo pripravljalnih pogojev pri sestavi načrta za odpoklic tujih vojakov iz Španije. Torej bo sejca vsekakor zelo usečna in stvarna, kakor kaže spored.

Ker je za božič kupoval v judovski trgovini, je izgubil službo neki berlinski višji občinski uradnik. Odpust utemeljujejo, da je s tem korakom vzbudil nezaupanje svojih predstojnikov.

Plovba po Renu je zaradi nizkega stanja vode ustavljena po vsej plavni dolžini te reke.

Francoško letalo Hiltzovo, o kateri dva dni ni bilo vesti, so našli blizu kraja Jaska med Bagdadom in Basoro. Izginila je meda zaradi reklame, kakor imajo navado take letalske zvezde.

Cas Hitlerjevega obiska v Rimu, s katerim bo

Bolgarski diplomat D mo Kazasov piše:

Slovenci so najbolj izobraženi Slovani'

Ljubljana, 5. januarja.

Po tem, kar je napisal o današnji Jugoslaviji in še posebej o Slovencih v svoji najnovješji knjigi »Dnešnja Jugoslavija« bivši bolgarski poslanik v Belgradu Dima Kazasov, smemo in moramo prispevati tega bolgarskega politika med največje in najiskrenje priatelje nas Slovencev. Se dobro nam je v spominu predavanje, ki ga je Dima Kazasov imel lansko leto v Ljubljani v Trgovskem domu in v katerem se je podrobno bavil z vsestranskimi razmerami, ki vladajo danes v Bolgariji. Tedaj se je mogel vsakodobno prepričati, da je morda Kazasov eden onih Bolgarov, ki do vseh podrobnosti pozna svojo domačo zemljo in bolgarski narod. Toda, njegova zadnja knjiga »Dnešnja Jugoslavija« pa je dokazala tudi, da Kazasov ne pozna noboda samo Bolgarije in njenih razmer, pač pa da se je z vso vmeno posvetil tudi proučevanju razmer, ki vladajo v sosednjem Jugoslaviju. Menda še ni nikdar opisal kakšne tako prepravičevalne razmere in razlik med posameznimi narodi na Balkanu, kakor ravno on. Menda s posebno ljubezno se je lotil poglavja, v katerem se bavi z zgodovino in današnjo kulturno stopnjo Slovencev. Med drugim je o Slovencih napisal tudi tole:

»Slovenci so najmanjši, pa zato najbolj izobraženi del slovanskega plemena. Tehtna materialna in duhovna kultura tekmuje s kulturo zapadno evropskih narodov. Slovenska hiša se blesti od svoje vzorne čistosti in urejenosti. Vaška kuhinja stoji na takoj visoki ravni kakor naša mestna kuhinja. Vse in hiši — pa naj bo še tako skromno — je izbrano, čisto in urejeno. Vse od saksije, ki ogreva s svojo krasoto vaško hišo, do kot jasmin rumenih desk, ki pokriva balkone ob hišah. Slovenska skrb za hišo kakor za cerkev: krasiti jo s cvetjem in z zelenjem, kakor krasiti tudi svete podobe v znamenjih, s katerimi so posejane njive, ki jih obkrožajo planine. Vse v slovenski vasici govori o pesniški duši Slovencev. Vse — od cerkve do zavese, ki trepetata za oknom.«

Slovenec je pristni jugoslovanski tip — sineteza; je uporen, kakor Bolgar, sentimental in

romantičen kakor Srb, dober in korekten kot Hrvat. Je pa kot vsi južni Sloveni miren, skromen, gostoljuben in pošten človek. Je delaven, toda navajen veselja, kakor zraka svojih divno lepih planin. Zvezcer Slovenec najraši poje. S pesmijo izraža radost nad krasoto, ki kipi iz slovenske pokrajine. In izražajo kolektivno: v zboru, v katerem glasovi zvene v dovršeni harmoniji. Slovenec poje ob vsaki priliki: njegova človeška in nacionala duša je navajena zvezeti v tem edinstveno dovršenem, kakor od sončne luči čistem instrumentu.

Slovenec je religiozen toda obenem s tem tudi zelo izobražen. Knjiga je pri vseh zelo spoštovana. Za mesto, ki ga zavzema knjiga v življenju Slovencev, govori najbolj fakt njene razširjenosti. Navadna naklada knjige je 3000 do 6000 izvodov in to za prebivalstvo šestkrat manjše od bolgarskega. V koliko bolj je slovenska knjiga razširjena od bolgarske se lahko zaključi po tem, da naklada bolgarske knjige ne gre preko 2000 izvodov. Vsi Slovenci brez izjeme so pismeni.

Svojo ubogu planinsko zemljo je Slovenec pridel v cvetič vrt, v katerem neumorno delajo možje, žene in otroci. Vrata v ta diven, skoraj romantičen vrt, so široko odprtvi vsem, ki se hočejo radovati njegovih lepot. V Sloveniji vsakdo lahko uživa te lepote nemoten od nadlegovanj. Gostoljubnost Slovenec ima korenine v njihovi slovanski krv. Je uslužen, čist, pošten, točen in korekten.

Kadar se kdo smeje očitno, lahko gotovo veste, da je to njegova duša, ki se veseli. In vsakemu morete verovati, kajti Slovenec sam globoko veruje v dobroto, resnico in pravico ter je z eno besedo: človek.«

Nimamo pravice podvomiti v iskrenost teh njegovih besed, pač pa smo mu dolžni zanje tople zahvale, kajti niti s podobnim priznanjem se nas dozdraži še ni nikoli spomnil. Čudimo se le v toliko, kako je mogel ravno Bolgar imeti toliko različno menjenje o Slovencih, kakor pa ga ima kdo od Srbov, ki navadno ne samo očitajo Slovencem to ali ono slabo stran, pač pa so zmožni tudi potvarjati resnico, menda res v načini zavesti, da so vsaj kulturno daleč pred nami.

V mariborski okolici je bilo lani 16 ubojev in umorov

Maribor, 4. januarja.

V preteklem letu je bilo v mariborski okolici na področju obec mariborskih okrajin glavstev — nenavadno veliko število kriminalnih primerov. Izvršenih je bilo namreč nič manj kot 16 ubojev in umorov, 40 požigov, 214 tativ, 150 raznih drugih večjih kaznivih dejanj 1930 prestopkov in 2633 prekrškov. V primeri s temi številkami pa je razveseljivo uspešno delo varnostnih organov, ki so izredno veliko kriminalnih primerov pojasnili ter zlikovce izsledili. Orožniki so izsledili vsega skupaj 5313 osumljencev. V skladu z dosedanjimi izkušnjami se je zopet izkazal moški svet s svojim nagnjenjem za kazniva dejanja. Med osumnjenimi je bilo namreč 4643 moških in samo 670 žensk. Aretacij je bilo 2201 in med aretanci zoper moški visoko nadkriljujejo nežni spol. Med pojasnjenimi primeri so nekateri prav senzacionalni, s katerimi se je žandarmerija že dolgo let mučila. Predvsem so imeli orožniki srečo s požigalci, saj so onemogočili celo vrsto nevarnih požarov, ki so držali več let v strahu cela okrožja ter so povzročili s svojimi požigi milijonsko škodo. Med izsledenimi požigalci sta najznamenitejša Jožef Koren iz Pragerskega, ki je priznal 29 požigov ter je že bil obsojen na dolgoletno ječo, ter Lubajnek iz Razvanja, ki je tri leta strašil v Razvanju ter je izvršil 17 požigov, z katerih jih priznava zaenkrat samo 7. V Poljčanah je bil izsleden mizarski vajenec, ki je izvršil 7 požigov, izsledenih in zaprtih pa je bilo še več požigalcev z manjšim številom požigov.

Celjske novice

»Kralj z neba« na celjskem odu. Jutri ob 4 popoldne bo uprizorila Gledališča družina v Celju v mestnem gledališču Gregorinovo božično igro »Kralj z neba«. Ta predstava bo predvsem za mladino. — V soboto zvečer ob pol 9 in v nedeljo popoldne ob 4 pa bosta predstavili za ostale.

Zagonetna smrt moža. Včeraj dopoldne je pripeljal neki voznik v celjsko bolnišnico iz Podredu moža, katerega so našli nezavestnega z razbito glavo na cesti. Okoli tri četrti na eno popoldne pa je podlegel poškodbam. O možu, ki se piše Vrhovni Viljem, nimajo nobenih podatkov. Obdukcija bo dognala, ali gre za nesrečo ali za napad.

Ljudsko vseutolišče v Celju. Pod okriljem Prirodoslovnega društva v Ljubljani, ki priredi v sredini meseca januarja več prireditve, predava na Ljudske vseutolišči v ponedeljek, dne 10. januarja 1938 ob 20 g. prof. Viktor Petkovsek o »Našem narodnem parku«. Vse države po vsem svetu skrbijo in gledajo na to, da ohranijo posebnosti svojih znamenitih in važnih krajev, zlasti pa, da ohranijo svoje prirodne zanimivosti v njih rasti in razvoju in jih obvarujejo propada v uničenja, ki jim prete od širjenja civilizacije, na ta način, da se vsa velika zemlja z vsem, ki stoje in raste na njej, stavlja pod zaščito, ker je to edino sredstvo, kakor tudi izkušnja, za njih trajnejo ohranitev tudi poznam rodovom. Tako zaščiteno ozemlje je pri naših Triglavski park, ki se razteza nad Bohinjem čez romantično Komno tja do vzhodnega našega najvišjega vrha — Triglava. Ker bo predavanje na vsak način lepo in zelo zanimivo, vabimo k najstvilnejši udeležbi.

Brez pristavka

Pred kratkim je neki 100 odstotni naprednjak in vneti JNSsar v nekem celjskem uradu dal na zahtevo slednje rojstnega podatka: Uradnik ga vpraša: »Kje ste rojen?« Ta naprednjak mu odgovori: »Rojen sem v Trstu, kjer so rojeni vsi rodoljubi.« »Kaj ste po poklicu?« »Do leta 1935 sem bil privatni učitelj. Tedaj pa sem službo izgubil in sem sedaj tajnik pri raznih vitezkih strankah in organizacijah, kar pa mi ne donaša toliko, da bi se poščeno preživil.« »Ste oženjen?« »Da, sem oženjen, a sem tudi že ločen od svoje žene, ker ni bilo mogoče živeti poleg nje. Namenjen sem bil pa tudi, da se z drugo poročim.« »Imate premoženje?« »Sem imel nekaj, ali odkar ne živim skupaj s svojo ženo, mi je skoraj vse propadlo.« »Kakšne vere ste?« »Sem pravoslavne vere, saj drugače se pa ne morem ponovno poročiti.« »Kakšne narodnosti ste? Ali ste Slovenec?« »Kakšen Slovenec? Jaz sem bil vedno in bom vedno Jugosloven in nič drugače.«

KINO SLOGA predvaja prekrasno filmsko delo
Valček na ledu

Telefon 27-30

Filmi

ki jih velja videti... ali ne videti

»Poj le meni.« (Kino Union.) S tem pevskim filmom, za katerega govorijo že samo ime slavne pevke Grace Moore, se nam je produkcija »Columbia Pictures Corporation« zares dostenjno predstavila. Ce pomislimo na dolgo vrsto bolj ali manj ponosenih tako imenovanih pevskih filmov, bomo ob tem filmu začutili posebno ugodje. V celoti vzbuja vtis, da se da še zmerom izdelati pevski film, pri katerem izpopolnjujeta glasbeni užitek še dobra igra, kolikor toliko dramatično dejanje in razgibana scena, katero krona nedosegljivo lepa fotografija. Res je, da se pevski film, katerega težišče je v lepih pevskih točkah, ne da meriti z istimi merili, kakor vsak drug film. Ce gledalca petje prevzame, ne čuti enake nujne potrebe po precizni izdelanosti vseh drugih sestavnih filmova. Marsikatera pogreška v tem oziru se oprosti. »Poj le meni« je zanimiv tudi s te strani. Slavna pevka zapoje večkrat in vselej dovršeno. Tudi lepo igra. Nova pevска zvezda se v filmu ne odkriva. Zgodba, ki je tu pa tam poživljena še s kako satirično parodijo ostjo na moderni ameriški zakon, teče neprisiljeno, je tudi dramatično razgibana in prepričujoča. Ce izvazamemo nekaj malenkostnih ameriških specijalitet, bi filmu ne mogli očitati nobenih večjih napak. Slikovit, res lep film, bodo gledali in poslušali z ujavljencim uitikom vse, ki bodo obiskali kino Union.

»Življenje komedija.« (Kino Matica.) Film je pravzaprav le dolga vrsta raztegnjenih prizorov iz življenja na razkošnem dvoru osemnajstega stoletja v času, ko so na zapadu že odmevalo kraljevstvo o svobodi, enakosti in bratstvu. Karikiranje brezkrbnih mogočev je močno ohlapno, dejanje razigrano, učinek pa veliko dolgočasje. Igralska družina, ki se je predstavila, ni dala nicesar iz sebe, kar bi nas prepričevalo. Film je prišel na program pač kot mašilo.

V Belgradu podirajo nove palace

Belgrad, 5. januarja. m. Zaradi novega regulacijskega načrta, ki ga pripravlja belgrajska mestna občina, bodo v Belgradu morali podpreti več novih palac, ki so bile zgrajene komaj pred letom dni. Tako bodo morali zaradi ureditve prostora ob Aleksandrovem cesti pred cerkvijo sv. Marka porušiti veliko petnadstropno stanovanjsko hišo in palacio Pokojninskoga fonda uradništva Agrarne banke. Zaradi novega regulacijskega načrta bodo izginili celo veliki bloki hiš. Na ta način bo belgrajska občina dobila veliki prostor med Agrarno banko in novim parlamentom ter bo tam uredila nov park.

Italijanska umetnostna razstava v Belgradu

Belgrad, 5. januarja. m. Italijanski grof Volpi, ki je včeraj prišel v Belgrad, je časnikarjem izjavil, da bo velika italijanska umetnostna razstava v Belgradu sredi marca. Na njej bodo prikazali vse znamenitejše dela slovitih italijanskih slikarjev ter bo s to razstavo podana umetnostna in politična zgodovina italijanskega naroda.

Proračun mesta Belgrada

Belgrad, 4. jan. m. Belgrajska mestna občina je izdelala proračunske predlog za prihodnje proračunske leto. Ta proračun belgrajske mestne občine bi po tem predlogu znašal 336.813.739 din. Lanskoletni proračun je znašal 328.904.988 din. Letošnji proračun je torej za 7.849.256 din večji od lanskoletnega. Osebni izdatki znašajo 99.334.336 din ter so za 5.900.000 večji kot lanskoletni. Za materialne izdatke in sicer za redne je predvidenih 219.505.172 din, za izredne pa 17.974.201 din. Izdatki se bodo krili do dohodkov, ki jih ima belgrajska mestna občina ob doklad (20% občinska doklada): 14.672.776 din, troškarji 88 milijonov, take 21.900.000 din, raznega premoženja 9.055.370 din ter raznih nepredvidenih dohodkov 1.500.000 din.

Bukarešta, 5. januarja. m. Včeraj je jugoslovenska kraljica Marija sprejela v audienco romunskega predsednika vlade Oktavijana Goga. Zvečer ob 18.30 pa je s svojim spremstvom odpotovala v Belgrad.

Atrakcije tega filma so: Sonja Henie s številnim baletnim zborom, brezje Ritz, izborni koncerti in Borah Minniev in svojimi virtuozi.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur

Gradbena delavnost v Kranju in kaj bi radi še

Kranj, 4. januarja.

V Kranju je bilo preteklo leto živahn predvsem v gradbenem oziru in je prav, če se nekoliko ozremo nazaj po najvažnejših tovornih pridobitvah, obenem pa pogledamo, kaj bo še treba izvršiti v bodočnosti.

Med najvažnejša dela preteklega leta spada prav gotovo preložitev Gaštejskega klanca. To delo sedaj sicer še ni gotovo, vendar klub izredno slabemu vremenu, ki je nagajalo ves čas od začetka gradnje do tega, da je delal težave pri gradnji laborast svel, dobro napreduje tudi sedaj v zimskih mesecih. Nasip se pomika stalno proti savskemu mostu. S to preložitvijo bo izravnal zloglasni Gaštejski klanec, ravnina pred železniškim prehodom bo izravnjena in tako bo na nasipom dosegel enakomeren vzpon do Gašteja. Eden najlepših objektov v kranjski okolici pa je gotovo nadvoz nad železniško progą. Preložitev bo končana do konca prihodnjega poletja.

Kranjska občina je zgradila v letu 1937 tudi prepotrni most preko Kokre. Ze prihodnjo pomočjo bodo zrasle prav gotovo nove stavbe na hujanski strani. Veliko osebnega in lažjega tovornega prometa bo usmerjenega v Kranj preko tega mostu radi ovinkov in strinj dosedanjih dovozov. O gradnji tega lesenega mostu smo pred časom že pisali.

Prihodnje šolsko leto bo odprtia tudi nova ljudska šola, na kateri so zidarska dela že izvršena in je pod streho. Nova šola je razdeljena v dva šolska trakti, tako da bodo ločeni dečki in deklice, oba trakti pa bo spajjal upravni trakt, v katerem bo tudi velika moderna televodnica. Ko se bodo prihodnje šolsko leto izselila iz starega, tesnega in nehigieničnega prostora, se bomo še zavedali, kako prepotrebno je bilo to delo, ki ga je pokrenila občinska uprava. Po sklepnu občine Kranj bo v novi

šoli tudi meščanska šola, ki jo zdaj Kranj tudi prav težko pogreša. Tudi več zasebnih stavb je v preteklem letu v gradbenem oziru in je prav, če se nekoliko ozremo nazaj po najvažnejših tovornih pridobitvah, obenem pa pogledamo, kaj bo še treba izvršiti v bližnjih bodočnosti spet živahnje v starem delu mesta. — 15. novembra minulega leta je prestavila svoj sedež tovarna »Semperit« iz Zagreba v Kranj. Do sedaj je imela ta tovarna v Kranju le podružnico. Svoje prostore je popolnoma preuredila in razsirila tovarno, v kateri je našlo preteklo nad mnogo brezposelnih delavcev zaposlenje in kruh. Levo in desno od tovarne sta zgrajeni dve novi vili.

Klub temu, da je bila gradbena živahnost v Kranju silno velika, čaka še vedno veliko in važnih problemov. Predvsem je nujna razširitev savskega mostu in preureditve Jelenovega klanca. Tudi cesta v centru in teritoriju so ponokod potrebe popolne preuredite.

Mnogo dooprinesel k obnovi Kranja sodoben regulacijski načrt, ki se nahaja sedaj v ministerstvu radi odobritve. Klub temu, da je bilo preteklo leto izredno vreme, je obiskalo naše mesto več tedence kakor prejšnja leto in sicer 10.092. Statistika o rojstvu in smrti je še kar zadovoljiva. Rojstvo je bilo 157, mrljice pa le 63. Zanimivo je, da je pred štiri umrlo 28 o

Vremensko poročilo
»Slovenskega doma«

Po stanju danes ob 7 ujutru

Kraj	Barometrično stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost %	Veter (smer, intenz.)	Padavine mm	Vrsta
Ljubljana	765+	-13° -7° 71	10	NE ₁	—	—
Maribor	764+	-10° -5° 9	10	S ₂	—	—
Zagreb	766+	-11° -9° 95	10	E ₁	—	—
Belgrad	766+	-12° -6° 90	10	W ₁	—	—
Sarajevo	765+	-18° -8° 95	10	0	—	—
Skopje	—	—	—	—	—	—
Split	760+	-5° 0° 45	0	NE ₅	—	—
Kumbor	757+	0° -1° 45	6	NNE ₆	—	—
Rab	768+	-6° -2° 40	3	0	—	—

Vremenska napoved: Mrzlo in večinoma jasno vreme.

Spošilne pripombe o poteku vremena v Ljubljani ob včeraj do danes: Včeraj je prevladovalo ves dan jasno vreme, le zjutraj do 9.40 in zvečer se je pojavila redka nizka magla. Profi jutru je nekoliko naletaval sneg. — Opazovalce na aerodromu javi ob 7: najnižja temperatura —17.6 in da naletava sneg.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, 5. januarja: Telesfor.

Cetrtek, 6. januarja: Sv. Trije kralji.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Telegrafska naročnina. Opozorjam vse trgovce, banke, društva itd., ki imajo skrajšane brzove, javne naslove, telefonično posredovanje brzovjak, predajo brzovjavi na obračun, tajnospisne brzovjavek, in posebno dostavo brzovjaka, da obnove naročnino do 10. t. m. v smislu okrožnice, ki je bila dostavljena skupno s čekovno položnico. — Pošta Ljubljana 1.

XII. prosvetni večer bo v petek 7. januarja ob 8 zvečer v beli dvorani hotela Union. Na sporednu je aktualno predavanje: Pereče vprašanje ljubljanskega mesta, katerega bo imel sam g. predsednik mestne občine dr. Jure Adlešič. Gospod predavatelj se bo dotaknil v predavanju tudi stanovanjskega vprašanja in stanovanjskih hiš. Brez dvoma bo to zanimalo silehernega meščana, ki so pred temu predavanju kar najlepše vabljeni. Predvodenja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7.

V razstavi bratov Šubicov bo imel vodstvo na prazni SV. treh kraljev 6. januarja ob 11 g. dr. R. Ložar. — Razstava bo odprta le še do nedelje. Vstopnina 10 din.

Pravoslavni praznik ljubljanske garnizije. Vojnaštvo ljubljanske garnizije bo proslavilo pravoslavni praznik badnjak po odredbi poveljnika mesta na naslednji način: poveljni badnjaka bo topničarski podpolkovnik g. Dušan Stefanovič, referent za topničarstvo pri štabu drav. divizijske oblasti. Badnjaki bodo pripravljeni v tivolskem parku. Sprevd bo od Oficirskega doma, dne 6. t. m. ob 14 pod poveljstvom poveljnika badnjaka. Sprevd bo šel s konji v štirih stopih, udeleženci pa morejo iti tudi z voznim, kakor kdo želi. Sprevd bo šel od Oficirskega doma po Fignerjevi ul. čez most na Ambrožev trg, na Poljanški cesti, v Domobransko ulico, nato do Šentjakobske cerkve čez Šentjakobski most po Cojzovi in Aškerčevi c. na Bleiweisovo cesto, nato do Nunske ulice v Tivoli. Ko sprevod sprejme badnjak, se vrne po Aleksandrovi cesti do Beethovne ulice, kjer se ustavi ter izroči badnjak poveljniku mesta Ljubljana, nato pa se nadaljuje po Aleksandrovu in Tyrševi cesti do Pražakovske ulice, od tod v Slomškovo ulico na Tabor pred Oficirski dom. Ko izroči badnjak v Oficirskem domu, odnosno druge čete svoje badnjake svojim poveljnikom, ki izroči badnjake po predpisanih obredih. Tisti, ki gredo po badnjak v Tivoli, bodo v Oficirskem domu postreženi. Prepovedano pa je streljati v spredvu. (Iz pisarne poveljstva mesta.)

Utečiteljski plesni zbor je bil ustanovljen leta 1925 ter je v temi svojega obstoja imel 80 koncertov doma v dravski banovini, po Jugoslaviji, na Češkoslovenskem in v Bolgariji. V temu 10 letnemu obdobju je imel zbor dva dirigenta, in sicer: ustanovitelja Štefana Kumaria in sedanjega dirigenta Milana Pertota. V zboru deluje z izredno pozitivnostjo 80 pevck in povev. Na ponedeljkovem koncertu, dne 10. januarja v veliki filharmoniji dvorani bo izvajal zbor po večini dela, ki niso bila izvajana v Ljubljani na javnem koncertu. — Na ta vokalni koncert že danes opazimo vse priljetne zborovske petje in načelo neneh televizije. Koncert bo v veliki filharmoniji dvorani v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 20. uri. Predvodenja vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Stalon klub 33, Danes ob 18 bo v klubovem lokalnu kratek sestanek tekmovalcev. Včasih zaradi tekmek in trenigov, Prosimo polnoštevino!

Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani obvešča da sprejema stranke zaradi najnovejše dane pri organizaciji razširjenja pokojniškega zavoda na vse države samo od 11 do 13. Edino blagajna sprejema vplačila ob 8 do 13.

Izbudljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20

Sreda, 5. januarja: »Svedrovci«. Red Sreda.

Cetrtek, 6. januarja ob 15: »Peterkove poslednje sanje«. Izven. Cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Bela bolezna«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Petek, 7. januarja: Zaprt.

Sobota, 8. januarja: »Gospodična Julija«, »Snušča«. Premiera. Premierski abonma.

Nedelja, 9. januarja ob 15: »Princeska in paršček«. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Opera. — Začetek ob 20

Sreda, 5. januarja: »Tosca«. Premiera. Premierski abonma.

Cetrtek, 6. januarja ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Gorenjski slavček«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Petek, 7. januarja ob 15: »Sevilijski brivec«. Dijasika predstava po globoko znižanih cenah od 16 din navzdol.

Sobota, 8. januarja: »Evgenij Onegin«. Red A.

Drama

Na sv. Tri kralje zvečer se uprizori Čapkova ephalna drama »Bela bolezna«, ki spada nedvomno med najzanimivejšo sodobno literaturo, saj skuša prikazati in rešiti najbolj pereče sodobne probleme sociologije, pacifizma in vede. Učinkovito in napeto dejanje se stopnjava od prizora do prizora, ter prisili gledalca k najzivahnjejšemu sodoživljaju dogajanja.

Opera

Na sv. Tre kraljev dan sta v operi dve predstavi. Popoldne ob 15 se pojde ena najboljših čeških

Za zboljšanje govedoreje

Predlogi, ki so jih živinorejski strokovnjaki poslali kmet. ministru

Belgrad, 4. januarja. AA. Knjige o poreku in njim sorodne knjige za plemensko živino tvorijo temelj za vsako zboljšanje živinoreje. Brez dobro vodenih, organiziranih in za vsa država enako urejenih knjig o poreku si ni moč predstavljati stalnejši napredek selektijskega dela za kakovostno in količinsko zboljšanje živinoreje. S tem je združena tudi izvedba nadzorstva nad plodnostjo, zdravjem itd. Zato je kmetijsko ministrstvo po lanskem konferenci za zboljšanje reje goveje živine in za postopno izvedbo splošnega programa sklicalo lani od 17. do 21. decembra konferenco. Po pružitvi zelo dokumentiranih in obsežnih strokovnih poročil, ki so jih za to priložnost sestavili posamezni delegati, so sprejeli tele sklepe:

V vsej državi se uvedejo izenacene knjige o poreku in druge pomočne knjige za evidenco ne samo porekla in plemenskih odlik, temveč tudi drugih gospodarskih prednosti plemenskega goveda.

Za organiziranje in vodstvo verodostojnih knjig o poreku se na podlagi čl. 24 in 26 zakona o zboljšanju živinoreje ustanovi osrednja ustanova hrg-booka. Na čelu te ustanove bo strokovna komisija, v katero stopijo načelnik živinorejskega oddelka in referent za govedo pri kmetijskem ministrstvu, po en strokovni referent vsake banovine, ki vodi referat o govedu v tistih banovinah, in po en strokovnjak zastopnik zvezne živinorejskih zadrug in družb iz vse države.

Vse naprednjice živinorejske zadruge in družbe bodo organizirale in v bodoče vodile nadzorstvo nad produktivnostjo molznoti, plodnosti in zdravja plemenskih molznotih krav po enotnih čašnicah.

Za sistematsko zboljšanje goveda se bodo vsako leto v vseh živinorejskih zadrugah in družbah in v državnih in samoupravnih ustanovah, ki se bavijo z rejo goveda, vršili pregledi in presoja plemenske živine.

V vsej državi se izvede redno licenciranje sposobnih plemenskih samcev in izdajo vsi potrebeni ukrepi, da se izločene in neplodne živali kastrirajo kar v najkrajšem roku pod pogojem, da se v skladu s številom plodnih samic zagotovi zadostno število plemenskih bikov.

Kmetijsko ministrstvo ima zaradi programskega delovanja v vseh smerih uradne živinorejske politike za vsako leto in za vso državo določiti spored in koledar živinorejskih razstav in sejmov plemenske živine.

Smuški tečaji Zvezze za tujski promet

Ljubljana, 5. januarja.

Zveza za tujski promet je že pred božičem razpisala smuške tečaje, ki niso bili mišljeni kot strnjenci tečaji v teku enega samega tedna, kar so to bili skoraj vsi doslej razpisani tečaji, tudi niso bili ti novi tečaji predvideni za eno samo mesto, temveč so ti tečaji namenjeni onim smučarjem, ki jim dnevno delo ne dovoljuje smučanja ob delavnikih, temveč le ob nedeljah in praznikih.

Ce je že kdo prisiljen, da reducira svoje smučanje le na nedeljo in praznike, si bo želel, da tak dan čim bolj uspešno porabi. Zelel si bo dobrega snega, želite si bo prijetje družbe, dobre oskrbe in želite si bo dobrega vodnika ali tečaja.

Vsem tem zahtevam zadosti Zveza za tujski promet v svojih tečajih. Dobro organizirana vremenska služba omogoča vodstvu Zvezze odrediti vsako nedeljo in praznik izlet v oni kraj, kjer so snežne razmazne res dobre in zanesljive. Sposobni smuški učitelji, izprashani po jugoslovanski zimski športni zvezzi, so prirediteli na razpolago. Ti tečaji, med katerimi najdemo znana imena kot Banovec, Zupan, Križman itd., bodo vodili tečajnike po lepih terenih ter jih sproti seznanili z vsem potrebnim znanjem dobrega turnega smučarja. Smuški tečaji Zvezze niso vezani na eno mesto, na eno livado, temveč v izletu samem obravnavajo vse možnosti smučanja po različnih turiščih in ob različnih okolnostih.

Smuški tečaji Zvezze se dele v dve skupini. Namenjeni so začetnikom ter razporejeni tako, da bo vsak tečajnik do konca letošnje zimske sezone dobro obvladal vse osnovne pojme turnega smučarja. V drugi skupini so pa turni smučarji, ki se zelo tolko izpopolniti v turnem smučanju, da bodo

kmetijski minister se naprosi, da izda potrebne naloge državnim in javnopravnim ustanovam, da bodo v bodoče strogo podpirale samoste živinorejske organizacije, ki so ustanovljene in registrirane po obstoječih zakonitih dolocilih, in ki so s svojimi pravili v skladu z določili čl. 17 zakona o zboljšanju živinoreje in so članice osrednje živinorejske zveze, takisto ustanovljene po obstoječih zakonskih dolocilih, in ki imajo organizirano proizvajalno selekcijo sklopa s potrebnim strokovnim osebjem.

Prihodnja leta se imajo omogočiti potrebeni tečaji na predlog konferenca za izobrazbo tajnikov za živinorejske zadruge, za nadzorne posverjenike in asistente za izvrševanje nadzorstva produktivnosti molzne in plodnosti in za ocenjevanje razsodnikov in živinorejske instruktorje.

Kakšno živino bomo redili v Sloveniji

Belgrad, 5. januarja. Da se bo zboljšanje goveda širilo po načrtu in da se prepreči mešanje plemen, je kmetijsko ministrstvo po zakonu o zboljšanju živinoreje določilo področja za posamezna plemena goveje živine v naši državi. Na podlagi tega sklepa veljajo do nadaljnega za rejo posameznih plemen.

1. V Sloveniji: 1. pingavsko pleme in domače postopno z njim oplemenjano pleme bodo morali rediti v okrajih Radovljica, Kranj, Škofja Loka, Kamnik, Radovljica, severni del okraja Ljubljana, z okoliško občino Žiri, okraj Logatec in Ptuj.

2. Sivoalpsko pleme v okrajih Črnomelj, Kočevje, Novo mesto, Krško, Litija in Ljubljana z ostalim delom svoje okolice.

3. Pomurjsko pleme v okrajih Laško, Konjice, Šmarje pri Jelšah in Brežice.

4. Marijadvorsko pleme (belo slovensko govedo) v okrajih Gornji grad, Slovenjgrade, Dravograd, Maribor desni breg in severni del okraja Maribor lev breg.

5. Simentalsko pleme v okrajih Lendava, Murška Sobota, Ljutomer in del Maribora lev breg preti severu, Ljutomer, Ptuj. — V ljubljanskem in mariborskem okraju se lahko rede tudi druga dovoljena plemena, toda rediti jih smejo edino v ta namen ustanovljene živinorejske zadruge in društva z dovoljenjem banske uprave in s pristanom kmetijskega ministra.

6. Sivoalpsko pleme v okrajih Črnomelj, Kočevje, Novo mesto, Krško, Litija in Ljubljana z ostalim delom svoje okolice.

Gotovo je, da bodo tudi zanimanje staršev, ki imajo doma svoje mlade smučarje, za ta tečaj veliko. Saj bodo na ta način otroci pod dobrim vodstvom kmalu dosegli potrebno smuško znanje, prav tako je pa gotovo, da ne bodo nikdar smučali po nevarnih terasih ali pa v smučanju preveč forsilirati v prevelikem nadvdu

Večna luč na rusko-poljski meji

Poljaki po pravici veljajo za enega najbolj globoko vernih katoliških narodov v Evropi in sploh. O tem gotovo pričajo — če nič drugega — prizori, ki se dan za dan odigravajo na sloviti poljski božji poti, v Čenstohovi. Poljaki pa se ne zadovoljujejo samo s tem, da bi bili le sami globoko verni in dobrati katoliki, pač pa skušajo biti za vzor tudi v tem, kako je treba božji nauk razširjati posebno tja, kamor še ni prišel ali pa ga je človek v svoji protiverski podivjanosti sam zavrgel. Hvaležno poje imajo Poljaki v tem oziru prav v neposrednji bližini, saj so mejaši z Rusijo,

kjer skušajo boljševiki zatrepi v vernih srceh še zadnjo iskrico upanja, da smrt prinese trpečim zadoščenje za vse, kar so prestali na tem svetu v zavesti, da je po smrti še drugo, večno življenje. Ker pa danes ni mogoče iti med ruski narod, posebno ne z namenom, da bi ga skušal utrditi v veri, so Poljaki poskusili vsaj s svoje meje oporoziti Rusijo in njen trpeče ljudstvo na Kristusov nauk. Ob vsei poljsko-ruski meji so Poljaki postavili kapelice in križe. V nekaj teh kapelicah bo gorela večna luč, vidna daleč na rusko ozemlje.

Angleška vojska na svoji težki preskušnji. Slika z velikih vojaških vaj v egiptovski pustinji.

Kako je bilo z ladjo „Panay“ bo pokazal film, ki pride tudi v Evropo

Ze nekaj časa objavljajo tuji časopisi kratke vesti o tem, da so Američani filmali ves prizor, ko so Japonci napadli američko bojno ladjo »Panay«, in da so nato ta film, ki je 1500 m dolg, srečno prepeljal na američko obal z vodnim letalom »China Clipper«. Cim je letalo prispolje na kalifornijsko obalo so film takoj odpremili v Newyork, kjer so napovedali, da ga bodo vrteli še isti dan, ko prispe tja.

Zadnje vesti o tem pa že pišejo, kakšen uspeh so Američani dosegli s predvajanjem tega filma in kako čudovito je film svojimi napetimi prizori učinkoval na občinstvo. Ta najnovješja filmska predstava je bila v Newyorku na Silvestrov večer. Prizori, ki so se nekaj dni prej v resnicu odigrali ob ustju kitajske reke Jangce, so bili toliko strahotni, da so — tako poročajo — ženske med predstavo začele od groze kričati, ko so gledale, kako padajo mornarji z ladje »Panay« v morje in kako se med neprestanimi žvižganji krogel skušajo drugi mornarji več toliko približati, da bi mogli nuditi ranjencem prvo pomoč. V filmu ni nobenega prizora, ki bi kazal japonska letala, vendar je bilo vse ostalo prikazano tako, kakor da se mornarji v glavnem bore proti letalom, ki krožijo nad ladjo »Panay«. Ob tem spopadu ni opaziti niti najmanjše zmešnjave in nediscipliniranosti med mornarji, pač pa kaže klub strahotnemu boju z japonskimi letali neverjeten red na krovu.

Film prikazuje tudi nekaj elik, kako ranjeni mornarji plavajo proti bregu. Iz vsega se da skle-

piti, da je bilo tedaj sijajno vreme, kajti ameriška zastava je bila viden precej na daleč. Iz tega bi se morda tudi dalo sklepati, da so japonski bom barderji tudi lahko videli, čigava je ta ladja. Kakor se torej zdi, so Japonci namenoma potopili to američko ladjo. Film za občinstvo niso prav nič skrajšali, pač pa so ga prikazali vsega do zadnjega prizora tako, kakor so ga posneli. Cenzura torej tudi ni ničesar odnesla.

Pravijo, da bo ta film prav kmalu prišel tudi v Evropo. Nekateri celo napovedujejo, da bo prišpel sem že v prvi polovici meseca januarja.

„Kardinal sto cerkva“

To legendarno ime se je prijelo pariškega kardinala Verdierja, pri katerem pa pomeni živo resnico. Konec novembra je kardinal posvetil stoto novo cerkev v pariških predmestjih, dasi vlasti cerkvi v Parizu komaj 9 let. Vendar pa se ne ustavlja pri številki 100, ampak bo delal naprej, dokler ne bo popolnoma zadoščeno verskim potrebam rdečih predmestij. Parižani so se pa tudi izkazali vredne velikega kardinala, ko je prosil za podpis prvega privatnega posojila v znesku 20 milijonov frankov, je bilo podpisano v Štirih urah. Socijalni uspehi, ki ga je z zidanjem novih cerkva Verdier nameral, je bil popoln. V najtežji dobi je omilil brezposelnost. Do danes je bila na skrinalnolih gradnjah milijon deavnih dni. Plaće in nakup materiala so stale 80 milijonov frankov. Delavci pa niso bili samo krščanski, ampak tudi premnogo komunistov. Z zadovoljstvom pa je kardinal ob neki posvetitvi ugotovil, da se pri teh gradnjah ni zgodil še nikoli noben incident.

Vedeti moramo, da so vse te cerkve bile silno potrebne. Cela mesta so bila brez božje hiše. Kraj Vitry-sur Seine je na primer imel 40.000 prebivalcev, pa le eno staro staro cerkevico za 700 ljudi. Po 5 in 4 km daleč bi morali hoditi meščani k sv. maši. S svojimi cerkvami si je kardinal Verdier sezidal nesmrten spomenik, vredne kneza Cerkev, ki je živel v težkih, ne-socialnih časih sredi Pariza.

Nova Rusija

Moskov. »Pravda« prinaša zanimive podatke Osrednjega statist. urada CUNHU (Centr. uprava nar. hozjajstv. učeta), ki je ugotovil, da je štelo dne 1. januarja 1938 prebivalstvo Rusije samo 57 odstočkov pred oktobrom leta 1917 rojenih oseb. Vse ostalo prebivalstvo, t. j. 43%, je rojeno že »po oktobru« in Leninovi zmagi. Te številke dokazujojo, da sploh ne pozna mlajša in torej mero- dajneja polovica ruskega prebivalstva onih razmer, ki so vladale pred revolucijo pod carjem.

M. Jacoby - R. Leigh: Poročnik indijske brigade

Obraz se mu je krčil od jeze in besnosti in kar naprej je molčal. Misil je na to, kako bi z Elizabeto čim prej prišel v Lohari...

Toda vsi čolni, ki so bili pripravljeni za to, so zdaj goreli. Za peš nista imela dovolj moči, da bi mogla prevliti tako dolgo pot, pa tudi, če bi mogla, bi potem pomoč ne prišla dovolj zgodaj, da bi bilo moči rešiti jetnike še žive. Indijsi bi jih že vse pobili...

Elizabeta je sedla bližje k njemu.

»Geoffrey, morava v Loharol!«

Geoffrey je spet pogledal nad drugi breg reke. Tam so dogorevali čolni in se potapljal. Nekaj plavov se je še držalo na površju, toda tudi po teh so se že stezali ognjeni jeziki. Suri- stancev ni bilo videti nikjer...

Vickers je vzkliknil:

»Elizabeta, poglej!«

Ne da bi čakal njenega odgovora, je planil na noge in stekel do brega. Dekle je teklo za njim.

Vrv, s katero je bil privezan majhen plav, je pregorela. Vnela se je ob gorečem čolnu. Plav se je zdaj začel polahko spuščati navzdol po vodi — proti njima.

»To je najina rešitev!«

Vickers bi bil kmalu zavrskal pri tej besedi. Vrgel se je v vodo, da bi plav ustavil in ga potegnil k bregu.

»Tudi jaz lahko plavam!«

Elizabeta je s tem vzklikom stekla za njim v vodo...

Deset minut pozneje je vsa onemogla ležala na plavu, Geofrey pa je krmaril plav z odlomljeno letvo, ki jo je ujel v vodi.

Dekle je od utrujenosti zaspalo. Geoffrey ji je s plaščem pregnril obraz, da je ne bi zadelo sonce.

„Vsi sumljivi“ bodo plačevali za otroka

V začetku tega meseca je stopil na Danskem v veljavno zakon, ki bi ga lahko prištevali med najmodernejše. Nanaša se na nezakonske otroke in njihove pravice. Zakon smatra te otroke za čisto enakopravne z zakonskimi in je tako prinesel konč vsekemu njihovemu zapostavljanju. Nezakonski otrok ima po tem zakonu pravico, da po svojem ocetu deduje pravo tako kot zakonski. Doslej je imel pravico le na delež, ki mu ga je zapustila mati in se je tudi pisal tako, kakor njegova mati. Od sedaj naprej mu sme mati dati svoj ali pa očetov priimek. Otrok pa ima med svojim 18. in 22. letom pravico, da sam izbira med temenim imenom. Medtem ko ta novi zakon odpeljiva razliko med zakonskimi in nezakonskimi otroki, predvideva tudi takšne otroke, ki nimajo očeta, to se pravi, one, za katere se ne more ugotoviti, kdo jih je oče. Ce zdravniki tudi s primerjavo krvi ne morejo ugotoviti, da je sinu oče tisti, za katerega trdi mati, potem je za to potreben tudi pristanek doličnega moškega na očetovstvo. Ce moški ne priznava očetovstva, so dolžni plačevati za otroka vse, po materinem meniju »možni očetje«. Otrok dobiva podporo seveda samo od enega teh moških, od vseh drugih, ki so mu določeni »sumljivi«, pa gre denar v fond za varstvo otrok. Na ta način so tudi preprečili, da bi manj premožni vlekli v umazano »afero« tudi premožnejše, ki so se jim morda iz drugih vzrokov zamerili.

Ribič na suhem

Moskov. »Izvestija« od 2. t. m. poročajo o nevzdržni osušitvi Kaspijskega jezera, ki razburja gospodarske in znanstvene kroge. Zaliv in ustje Volge so vedno bolj plitvi, kar ogroža najzadnejši ruski ribolov. Otoček Celeken se je spremenil v polotok. Blizu Bakuja so se prikazale iz vode razvaline nekdanje tatarske trdnjave Salhara, in ob lepem vremenu se razloči na dnu pristanišča starinska tlakovana cesta do trdnjave Strokovnjaki so enoglasno ugotovili, da je razsušitev posledica velikih hidroelektričnih naprav ob Volgi. Kumi in Terek ter napovedujejo nadaljnje neprilike. Vlada ugiba, ali ne bi kazalo napeljati v Kaspijski jezero reko Don? Strokovnjaki misljijo, da bi morebiti rešilo to kaspijski ribolov. A ne vedo, ali ne bi bilo potem prizadeto Azovsko morje (severn del Crnega), kamor zdaj teče Don in se bojijo, da bi se potem katastrofalno znižala njegova sedanja gladina.

Neka dama, ki je sama vodila avto, se je onkraj Podbrezij ustavila ter vprašala moškega, ki je stal ob cesti: »Slišite, vi, ali je tod prav v Begnje?«

»O, prav, prav. Za koliko časa pa greste sedet?«

V zamrznjenih severnih evropskih pristaniščih.

Francove telesne straže.

Nov film slovite pevke Grace Moore

Grace Moore, slovita članica newyorške Metropolitan opere, je pelá že v nekaj filmih, ki smo jih videli tudi pri nas v Ljubljani. Ljubljana je imela takrat priliko poslušati to znamenito pevko in občudovati njen fenomenalni glas. Po več ko enoletnem odmoru jo bomo slišali zdaj spet v velikem pevskem filmu »Poj le meni«, v filmu lepe romantične vsebine, ki je dosegel v širnem svetu najbolj laškave ocene. Slišali bomo pevko nenavadno lepega glasu v opernih ariah (med drugimi v Tosci). Kino Union, ki ta film že predvaja, je pripravil tem Ljubljancam dober glasben užitek.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 5. januarja: 12.00, balaljke in mandoline (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.20 Orgelski koncert (plošče) — 14.15 Vreme, poročila — 18. Mladinska ura; Ljubljimo domačo knjigo (g. prof. Fr. Vodnik) — 18.20 K tretjemu božičnemu večeru (plošče) — 18.40 Načrtno gospodarstvo danasne Nemčije (g. Inž. arb. Rado Kregar) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Načrtno Zvonjenje — 20. Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani, v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmari), v II. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmari), v III. odmoru: Cas, vreme, poročila, spored.

Druži programi

Sreda, 5. januarja: Belgrad: 20 Petje, 22.15 Plošče — Zagreb: 20 Ljubljana — Dunaj: 19.25 Mušorske glasbene drama »Knez Govanski«, 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 20.45 Mušorska opera »Budimpešta« — 21.00 Mušorska opera »Hovansčina«, 23.10 Plesna glasba — Italijanske postaje: I. skupina (21, 30 in 283 m); 17.15 Komorna glasba, 21 Simfončni koncert, 22.15 Variete, 23.15 Plesna glasba — II skup., (566, 369 in 263 m); 17.15 Petje, 21 Mušorskega opera »Hovansčina« — II. skupina (92, 272 in 221 m); 19.25 Zbor, 20.30 Igra, 21.35 Glasbena fantuzija, 22.15 Plesna glasba — Praga: 19.25 Igra, 20.30 Zbor, 21.25 Klavir, 22.35 Plošče — Varsava: 20 Plošče, 21 Chopinove klavirske in čeličistne skladbe, 22 Šramel in petje — Sofija: 19.45 Klavir, 20.15 Petje, 21. Orkester, 21.40 Lukha in plesna glasba, 22 Variete, 22.30 Narodne pesmi — Berlin: 19.10 Filmska glasba, 20 Instrumentalni kabaret, 21 Zabavni konc. — Königsberg: 19.10 Vojaške in operne koračnice — Hamburg-Frankfurt: 19.10 Orkestralni in vokalni koncert — Lipsko: 19.45 Rossini-Rospighijev balet »Carmina trgovina« — Köln: 19.10 Glasba starih časov, 20.30 Veliki plesni večer — Stuttgart: 20 Roček krava (Sale in veseli pesmi iz Badna), 21 Alzaska komornika glasba, 24 Izmenjava programa med Nemčijo in Portugalsko — Monakovo: 19.10 Stare in nove voj. koračnice — 20.10 Bavarska glasba, 21. Bračeva Fritschova saga — Berlminster: 20.15 Italijanski violinisti mojstri, 21 Igra o pomladni, 21.45 Bachova angleška suite — Sottern: 20 Zabavni koncert, 20.35 Film, 21.15 Silearska narodna glasba, 21.45 Harmonika, 22.05 Plošče — Bukaresta: 19.05 Orgle, flavta in oboja, 19.40 Beechnevna klavirska sonata, 20.20 Wagnerjev »Parsifal« — Strasbourg: 21.30 Simfončni koncert.

Naročajte Slovenski dom!

tleh onemogel in truden ter spal kakor ubit. Morali so ga odnesti v Warrentonovo hišo.

Tam mu je zdravnik umil in prevezal rano, ki ni bila nevarna.

Lady Warrentonova je poskrbela za Elizabeto, ki je zdaj nezavestna ležala v njeni sobi. Tudi ona ni slišala trobent in hrupa v vojašnici.

Vickers si je naglo opomogel, takoj, ko se je napisil sveže vode. Rana ga je pekla in čutil je, da je zelo oslabel. Toda vsekakor se je hotel pridružiti 27. konjeniškemu polku, ki naj bi čez nekaj minut v skoku krenil proti Chukotiju.

Zraven njega je stal njegov brat Perry.

Geoffrey je odpril oči, stegnil roko in se nasmehnil.

Perry je gledal braša s solzni očmi.

»Geoffrey, tudi jaz pojdem z vami...«

V sobo je stopil Warrenton. Bil je tako bled in razburjen, da je komaj govoril.

»Dragi Vickers, ali pojdeš tudi vi z nami?«

»Vsekakor! Cutim se že čisto dobrega... Izgubil sem malo krvi, to je vse!«